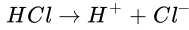

پاسخنامه تشریحی

۱ ۲ ۳ ۴ ۱

$$\text{حجم آب} \approx \text{حجم محلول نهایی} = 10L$$

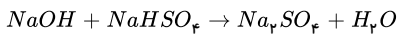
$$\text{جرم محلول نهایی} = 10L \times \frac{10^3 mL}{1L} \times \frac{1g}{1mL} = 10^4 g$$

$$ppm = \frac{\text{جرم } Cl^-}{\text{جرم محلول}} \times 10^6 \Rightarrow 109,5 = \frac{x}{10^4} \times 10^6 \Rightarrow x = 109,5 \times 10^{-2} g$$

$$?mL HCl = 109,5 \times 10^{-2} g Cl^- \times \frac{1mol Cl^-}{35,5g Cl^-} \times \frac{1mol HCl}{1mol Cl^-} \times \frac{36,5g HCl}{1mol HCl} \times \frac{100g \text{ محلول}}{36,5g HCl} \times \frac{1mL \text{ محلول}}{1,2g \text{ محلول}} \approx 2,57mL$$

۱ ۲ ۳ ۴ ۲

$$ppm = \frac{\text{جرم حل شونده}}{\text{جرم محلول}} \times 10^6 \Rightarrow 50 = \frac{4 \times 10^{-3} g}{x g} \times 10^6 \Rightarrow \text{جرم محلول} = 80 g$$

$$?mol NaHSO_4 = 4 \times 10^{-3} g NaOH \times \frac{1mol NaOH}{40g NaOH} \times \frac{1mol NaHSO_4}{1mol NaOH} = 10^{-4} mol NaHSO_4$$

۷۲ گرم Mg^{2+} معادل ۳ مول است؛ بنابراین سه مول $MgSO_4$ تشکیل می‌شود: ۱ ۲ ۳ ۴ ۳

$$?mol MgSO_4 = 72g Mg^{2+} \times \frac{1mol Mg^{2+}}{24g Mg^{2+}} \times \frac{1mol MgSO_4}{1mol Mg^{2+}} = 3mol MgSO_4$$

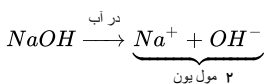
۱۸۴ گرم Na^+ معادل ۸ مول است، بنابراین؛ ۴ مول Na_2SO_4 تشکیل می‌شود:

$$?mol Na_2SO_4 = 184g Na^+ \times \frac{1mol Na^+}{23g Na^+} \times \frac{1mol Na_2SO_4}{2mol Na^+} = 4mol Na_2SO_4$$

$$MgSO_4 \text{ جرم } 3 \text{ مول} = 3 \times 120 = 360g \Rightarrow \frac{568}{360} \approx 1,58$$

$$Na_2SO_4 \text{ جرم } 4 \text{ مول} = 4 \times 142 = 568g$$

۱ ۲ ۳ ۴ ۴

$$80g NaOH \times \frac{1mol NaOH}{40g NaOH} \times \frac{2mol \text{ یون}}{1mol NaOH} = 4mol \text{ یون}$$

$$\text{حجم محلول} : 1600g \text{ محلول} \times \frac{1mL \text{ محلول}}{1,25g \text{ محلول}} \times \frac{1L}{1000mL} = 1,28L$$

$$\text{مجموع غلظت مولی یون‌ها} = \frac{4mol}{1,28L} = 3,125mol \cdot L^{-1}$$

عبارت‌های (آ) و (ب) نادرست‌اند. ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

بررسی عبارت‌ها:

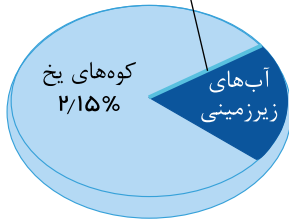
(آ) آب‌های مختلف، در نوع و مقدار حل‌شونده با یکدیگر تفاوت دارند.

(ب) ۲,۸ درصد از منابع آب کره، غیر اقیانوسی است که از این مقدار ۲,۱۵ درصد به کوه‌های یخ مربوط است:

$$\frac{2,15}{2,8} \times 100 = 76\% > \frac{3}{4}$$

درستی این عبارت از شکل هم مشخص است:

آب شیرین دریاچه‌ها، آب شور دریاها و دریاچه‌ها، رطوبت خاک و بخار آب هوا

منابع غیرآقیانوسی

پ) لاشه جانوران و گیاهان پس از تجزیه به صورت مولکول‌های کوچک‌تر وارد آب‌کره، هواکره و سنگ‌کره می‌شوند.

ت) زمین از دیدگاه شیمیایی پویاست؛ یعنی بخش‌های گوناگون آن با یکدیگر برهم‌کنش‌های فیزیکی و شیمیایی دارند؛ از جمله انحلال برخی نمک‌ها در آب.

۱ ۲ ۳ ۴ ۶

بررسی عبارت‌های نادرست:

پ و ت) آب دارای پیوند هیدروژنی و H_pS دارای نیروی جاذبه واندروالسی است. آب به علت داشتن نیروی جاذبه بین مولکولی قوی‌تر، نقطه جوش بالاتری دارد و در دمای اتاق به حالت مایع است ولی H_pS به حالت گازی می‌باشد.

۱ ۲ ۳ ۴ ۷

(آ) دلیل هر دو مورد، قطبی بودن یکی از مولکول‌ها است.

ب) هر چه قدر دمای جوش گازی بیشتر باشد، راحت‌تر به مایع تبدیل می‌شود؛ بنابراین CO راحت‌تر به مایع تبدیل می‌شود تا N_p ؛ زیرا CO قطبی است و نقطه جوش بالاتری دارد.

پ) در ترکیبات مولکولی با جرم مولی مشابه، ترکیب با مولکول‌های قطبی نقطه جوش بالاتری دارد.

ت) درست است.

۱ ۲ ۳ ۴ ۸

بررسی عبارت‌های نادرست:

ب) اختلاف زیاد نقطه جوش HF و HCl ، به دلیل توانایی تشکیل پیوند هیدروژنی HF است.

پ) به عنوان نمونه، HBr در دمای اتاق گاز است؛ اما Br_p مایع است و این نشان می‌دهد که نقطه جوش Br_p از HBr بیشتر است.

۱ ۲ ۳ ۴ ۹

$$\text{آب دریا } 1 \text{ kg} = 10^{12} \text{ L} \times \frac{1 \text{ kg}}{1 \text{ L}} = 10^{12} \text{ kg}$$

$$\text{ppm} = \frac{\text{جرم حل‌شونده}}{\text{جرم محلول}} \times 10^6 \Rightarrow \text{ppm} = \frac{0.1 \text{ g}}{4 \times 10^{12} \times 10^3 \text{ g}} \times 10^6 \Rightarrow \text{ppm} = 2.5 \times 10^{-11}$$

۱ ۲ ۳ ۴ ۱۰

بررسی موارد:

(آ) با توجه به فرمول شیمیایی ترکیب‌ها می‌توان نوشت:

$$Sc_p(SO_p)_p \Rightarrow \text{مجموع شمار اتم‌ها} = 17 \Rightarrow 20 - 17 = 3$$

$$(NH_p)_pPO_p \Rightarrow \text{مجموع شمار اتم‌ها} = 20$$

ب) درصد جرمی Na^+ از K^+ در آب دریا بیشتر است.

پ) شمار مول $NaOH$ را محاسبه می‌کنیم:

$$500 \text{ g} \times \frac{100 \text{ g NaOH}}{10^6 \text{ g محلول}} \times \frac{1 \text{ mol NaOH}}{40 \text{ g NaOH}} = 1.25 \times 10^{-3} \text{ mol}$$

ت) با توجه به رابطه غلظت مولی داریم:

$$\text{غلظت مولی} = \frac{\text{مول حل‌شونده}}{\text{حجم محلول (L)}} \Rightarrow \frac{0.6 \text{ mol}}{0.4 \text{ L}} = 1.5 \text{ mol} \cdot \text{L}^{-1}$$

۱ ۲ ۳ ۴ ۱۱

گزینه (۱): در ترکیب‌های مولکولی با جرم مولی مشابه، مواد با مولکول‌های ناقصی نقطه جوش پایین‌تری دارند و سخت‌تر مایع می‌شوند.

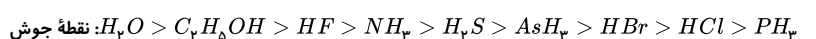
گزینه (۳): هر مولکول H_pO ، توانایی تشکیل تعداد محدودی پیوند هیدروژنی (حداکثر ۴) دارد.

گزینه (۴): نقطه جوش ترکیب‌های هیدروژن‌دار عناصر گروه ۱۵ و ۱۷، از بالا به پایین به‌طور منظم تغییر نمی‌کند، به طوری که ترکیب هیدروژن عنصر اول این گروه‌ها (NH_p و H_pF) به دلیل توانایی تشکیل پیوند هیدروژنی، نقطه جوش بالاتری دارند. در ادامه با افزایش جرم مولی، نقطه جوش افزایش می‌یابد (از بالا به پایین، نقطه جوش ابتدا کاهش و سپس افزایش می‌یابد)

۱ ۲ ۳ ۴ ۱۲

نقطه جوش اتانول از آب کمتر است، بنابراین گزینه ۳ نادرست است.

توجه: با توجه به جدول‌های کتاب درسی، مقایسه نقطه جوش همه ترکیب‌های داده شده به صورت زیر است:

۱ ۲ ۳ ۴ ۱۳

$$? \text{ mol NaOH} = 4 \text{ g NaOH} \times \frac{1 \text{ mol NaOH}}{40 \text{ g NaOH}} = 0.1 \text{ mol NaOH}, M = \frac{n}{V} = \frac{0.1 \text{ mol}}{1 \text{ L}} = 0.1 \text{ mol} \cdot \text{L}^{-1}$$

$$?molKOH = 5,6gKOH \times \frac{1molKOH}{56gKOH} = 0,1molKOH, M = \frac{n}{V} = \frac{0,1mol}{1L} = 0,1mol \cdot L^{-1}$$

بررسی سایر گزینه‌ها:

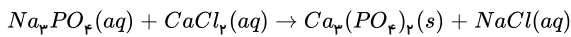
گزینه ۱:

$$M = \frac{n}{V} \Rightarrow M = \frac{0,1mol}{0,25L} = 0,4mol \cdot L^{-1}$$

گزینه ۲: چون حجم محلول از $200mL$ به $1000mL$ رسیده است (حجم محلول ۵ برابر شده است)، بنابراین مولاریته $\frac{1}{5}$ یا $0,2$ برابر می‌شود.

گزینه ۴: ۸ گرم $NaOH$ برابر $0,2$ مول از آن است، پس با افزودن $0,2$ مول $NaOH$ به یک لیتر محلول $0,2$ مولار آن، شمار مول‌های $NaOH$ در این حجم از محلول ۳ برابر شده و مولاریته آن نیز ۳ برابر می‌شود.

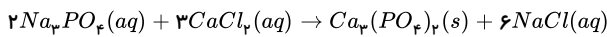
عبارت‌های (آ)، (ب) و (ت) درست هستند. **۱ ۲ ۳ ۴ ۱۴**

(آ) زیرا یون‌های Ca^{2+} موجود در کلسیم کلرید که به حالت محلول وجود داشتند، در واکنش با یون‌های PO_4^{3-} تشکیل رسوب $Ca_3(PO_4)_2$ را می‌دهند و از غلظت یون‌های Ca^{2+} کاسته می‌شود.

(ب) $NaCl$ و Na_3PO_4 هر دو محلول هستند.

(پ)

مجموع ضرایب واکنش دهنده‌ها برابر ۵ است.

(ت) در NH_4NO_3 ، تعداد کاتیون NH_4^+ یک و تعداد آنیون NO_3^- نیز یک است.

۱ ۲ ۳ ۴ ۱۵

$$n = \frac{m}{M_w} \rightarrow M_w(MNO_3) = \frac{(300 \times \frac{170}{10^6})gMNO_3}{6 \times 10^{-4}} = 85g \cdot mol^{-1}$$

$$M_{(M)} + 1(14) + 3(19) = 85 \rightarrow M_{(M)} = 23g \cdot mol^{-1} \rightarrow {}^{23}Na$$

۱ ۲ ۳ ۴ ۱۶

$$f = \{(2, a), (a, a^2 - 2), (a, 3a - 4), (a^2 - 6, b)\}$$

$$\text{شرط تابع بودن} \Rightarrow a^2 - 2 = 3a - 4 \Rightarrow a^2 - 3a + 2 = 0 \Rightarrow (a - 1)(a - 2) = 0 \Rightarrow a = 1, a = 2$$

$$a = 1 : f = \{(2, 1), (1, -1), (-5, b)\} \Rightarrow b \in \mathbb{R} \Rightarrow b^2 \geq 0 \Rightarrow -b^2 \leq 0$$

$$a = 2 : f = \{(2, 2), (2, 2), (2, b)\} \Rightarrow b = 2 \Rightarrow a^2 - b^2 = 4 - 4 = 0$$

باتوجه به رابطه (۱) گزینه ۴ صحیح است.

(۱۷) با توجه به نمودار $f(x)$ و دامنه تابع‌های رادیکالی داریم:

$$\sqrt{xf(x)} : \text{دامنه} \rightarrow xf(x) \geq 0 \Rightarrow xy \geq 0 \xrightarrow{x,y \text{ باید هم‌علامت باشند}} [-2, 0] \cup [1, 4]$$

۱ ۲ ۳ ۴ ۱۸

برای تساوی دو تابع باید اولاً دامنه‌ها برابر باشند و ثانیاً به‌ازای دامنه‌ها، ضابطه‌ها نیز برابر شوند.

$$D_f = D_g = \mathbb{R} - \{1\}$$

$$x^2 - 2cx + 1 = (x - 1)^2 \Rightarrow x^2 - 2cx + 1 = x^2 - 2cx + 1 \Rightarrow c = 1$$

$$f(x) = g(x) \Rightarrow \frac{5}{x-1} = \frac{ax+b}{(x-1)^2} \xrightarrow{x \neq 1} ax + b = 5(x-1)$$

$$\Rightarrow ax + b = 5x - 5 \Rightarrow a = 5, b = -5$$

پس $a + b + c = 1$ است.

رابطه وقتی تابع است که زوج‌های مرتب آن همگی مؤلفه‌های اولشان متفاوت باشد یا اگر یکسان بود، مؤلفه دومشان نیز یکسان باشد.

۱ ۲ ۳ ۴ ۱۹

$$\begin{cases} (4, 9) \\ (4, m^2) \end{cases} \Rightarrow 9 = m^2 \Rightarrow x = \pm 3$$

$$m = 3 : \begin{cases} (7, m-1) = (7, 2) \\ (7, 2n+1) = (7, m-1) \end{cases} \Rightarrow 2 = 2n+1 \Rightarrow 2n = 1 \Rightarrow n = \frac{1}{2}$$

$$n = \frac{1}{2} : (8n, 3m) = (4, 9)$$

در این صورت f تابع است.

$$m = -3 : \begin{cases} (y, m-1) = (y, -4) \\ (y, 2n+1) = (y, m-1) \end{cases} \Rightarrow 2n+1 = -4 \Rightarrow 2n = -5 \Rightarrow n = \frac{-5}{2}$$

$$n = \frac{-5}{2} : (\lambda n, 3m) = (-20, -9)$$

با این مقادیر f تابع نیست، زیرا شامل زوج‌های $(-20, -9), (-20, 3)$ خواهد شد.

$$\Rightarrow \frac{m}{n} = \frac{3}{\frac{-5}{2}} = \boxed{6}$$

پس در گزینه‌ها باید به دنبال چنین تابعی بگردیم: $f(x) = \sqrt{|x| + [-x]}$ در تابع $f(x) = \sqrt{|x| + [-x]}$ با توجه به اینکه می‌دانیم $[x] + [-x] = \begin{cases} 0, & x \in \mathbb{Z} \\ -1, & x \notin \mathbb{Z} \end{cases}$ ، دامنه برابر $\mathbb{Z}$ و ضابطه تابع برابر $f(x) = 0$ است.

گزینه ۱: $y = 0, D_y = \mathbb{R}$

گزینه ۲: $y = \frac{1}{[x] + [-x] + 1}, D_y = \mathbb{Z}, y = 1$

گزینه ۳: $y = \sqrt{-\sin^2 \pi x}, -\sin^2 \pi x \geq 0 \Rightarrow \sin^2 \pi x = 0 \Rightarrow D_y = \mathbb{Z}, y = 0$

پس گزینه ۳، صحیح است. توجه کنید که سینوس زوایایی که مضرب صحیح π هستند برابر صفر است.

از طرف دیگر Δ در چندجمله‌ای $x^2 + 4x - k^2$ مقداری مثبت است. ابتدا توجه کنید که $x = 1$ در دامنه تابع f قرار ندارد. پس $a = 1$ است.

$$\Delta = 16 + 4k^2 > 0$$

پس این چندجمله‌ای دو ریشه دارد که در دامنه تابع f قرار ندارند. چون فقط دو عدد در دامنه این تابع قرار ندارند، پس حتماً یکی ریشه‌های $x^2 + 4x - k^2$ عدد ۱ است. بنابراین:

$$1 + 4 - k^2 = 0 \Rightarrow k^2 = 5$$

$$x^2 + 4x - k^2 = x^2 + 4x - 5 = (x + 5)(x - 1) = 0 \Rightarrow x = 1 \text{ یا } -5$$

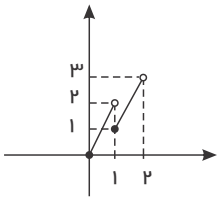
پس $b = -5$ هم در دامنه تابع f قرار ندارد. بنابراین داریم:

$$\frac{a+b}{k^2} = \frac{1-5}{5} = -\frac{4}{5}$$

با بازه بندی مناسب شکل را رسم می‌کنیم.

$$0 \leq x < 1 \xrightarrow{[x]=0} y = 2x \xrightarrow{\text{برای رسم}} \begin{matrix} | & 1 \\ | & 0 \\ | & 2 \end{matrix}$$

$$1 \leq x < 2 \xrightarrow{[x]=1} y = 2x - 1 \xrightarrow{\text{برای رسم}} \begin{matrix} | & 1 \\ | & 2 \\ | & 3 \end{matrix}$$

همانطور که مشخص است در بازه $[0, 2)$ این تابع از دو پاره‌خط یکسان به طول $\sqrt{1+4} = \sqrt{5}$ (پیتاگورث) تشکیل شده است.

پس $(n, l) = (2, \sqrt{5})$ است.

می‌دانیم: $\boxed{23}$

$$x \in \mathbb{Z} \rightarrow [x] + [-x] = 0 \rightarrow [-x] = -[x]$$

$$x \notin \mathbb{Z} \rightarrow [x] + [-x] = -1 \rightarrow [-x] = -[x] - 1$$

هرگاه در معادله‌ای هم $[x]$ و هم $[-x]$ وجود داشت یک بار فرض کنید $x \in \mathbb{Z}$ و یک بار فرض کنید $x \notin \mathbb{Z}$.

$$x \in \mathbb{Z} \rightarrow [x] - (-[x]) = 3 \rightarrow 2[x] = 3 \rightarrow [x] = \frac{3}{2}$$

امکان ندارد جواب جزء صحیح همواره صحیح است.

$$x \notin \mathbb{Z} \rightarrow [x] - (-[x] - 1) = 3 \rightarrow 2[x] = 2 \rightarrow [x] = 1 \rightarrow 1 \leq x < 2$$

$$x \notin \mathbb{Z} \rightarrow 1 < x < 2 \text{ یا } x \in (1, 2)$$

می‌دانیم که $\begin{matrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 24 \end{matrix}$ $[x] + [-x] = \begin{cases} 0 & x \in \mathbb{Z} \\ -1 & x \notin \mathbb{Z} \end{cases}$ است.

در این معادله باید $x \notin \mathbb{Z}$ باشد (چون اگر $x \in \mathbb{Z}$ باشد مخرج صفر می‌شود و کسر تعریف نشده است).

$$x \notin \mathbb{Z} \Rightarrow 5x^2 - 3x - 1 = \frac{-1}{-1} \Rightarrow 5x^2 - 3x - 1 = 1 \Rightarrow 5x^2 - 3x - 2 = 0$$

$$a+b+c=0 \rightarrow \begin{cases} x_1 = 1 \text{ (چون صحیح است)} \\ x_2 = \frac{c}{a} = \frac{-2}{5} \end{cases}$$

$\begin{matrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 25 \end{matrix}$

$$\left[\frac{2x+1}{3} \right] = 2 \rightarrow 2 \leq \frac{2x+1}{3} < 3 \rightarrow 6 \leq 2x+1 < 9 \rightarrow 5 \leq 2x < 8 \rightarrow \frac{5}{2} \leq x < 4$$

اکنون باید حدود $\frac{1-x}{2}$ را پیدا کنیم.

$$\frac{5}{2} \leq x < 4 \rightarrow -4 < -x \leq -\frac{5}{2} \rightarrow -3 < 1-x \leq -\frac{3}{2} \rightarrow -\frac{3}{2} < \frac{1-x}{2} \leq -\frac{3}{4}$$

